

**Proposta per a presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la
Proposició de llei de modificació del Reial decret legislatiu 8/2015,
pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat
Social**

270-00003/15

PRESENTACIÓ: GP ERC

Reg. 34272 / Admissió a tràmit: Mesa del Parlament, 15.04.2025

A la Mesa del Parlament

Ester Capella i Farré, portaveu del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, Carles Campuzano i Canadés, diputat del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, d'acord amb el que estableix l'article 176 del Reglament del Parlament, presenten la proposta per a presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la proposició de llei següent:

**Proposta per a presentar a la Mesa del Congrés dels Diputats la
Proposició de llei de modificació del Reial decret legislatiu 8/2015,
de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general
de la Seguretat Social**

Exposició de motius

I

Els drets individuals de les persones amb discapacitat estan reconeguts en diferents lleis i tractats internacionals amb l'objectiu primordial de promoure la inclusió social, la igualtat d'oportunitats i la dignitat de totes les persones. Aquest conjunt normatiu ha de servir de guia essencial per a l'elaboració de polítiques públiques i per a l'acció legislativa del nostre país.

La Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de les Nacions Unides (d'ara endavant, CDPC) constitueix un dels instruments jurídics internacionals més rellevants en aquesta matèria. Aquesta convenció estableix un marc jurídic vinculant que reconeix els drets de les persones amb discapacitat.

L'article 3 de la CDPC estableix el conjunt de principis fonamentals que han de regir les actuacions dels Estats membres respecte a les polítiques implementades sobre les persones amb discapacitat, alguns d'aquests principis fan referència a la no discriminació, la participació plena i efectiva a la societat, la igualtat d'oportunitats, el respecte per la dignitat inherent de les persones amb discapacitat i la seva autonomia personal. Així mateix, l'article 19 reconeix el dret a les persones amb discapacitat a viure de forma independent i a ser inclosos a la comunitat, mitjançant la provisió de suports i serveis que la persona necessiti, així com el dret a triar on i amb qui vol viure.

Aquest marc legal vigent justifica la necessitat d'establir normativament, que l'òrgan competent d'atorgar les prestacions no contributives, ha de tenir en compte el dret a viure de forma independent en concedir l'esmentada prestació sol·licitada per la persona amb discapacitat. De fet, l'article 3 de la CDPC defensa el principi d'accessibilitat per a les persones amb discapacitat i l'article 4 obliga els estats signants d'aquesta convenció a vetllar per modificar les lleis i les pràctiques que vagin contra els drets de les persones amb discapacitat.

D'acord amb aquests preceptes legals, les prestacions han de ser dissenyades i s'han d'oferir considerant les dificultats econòmiques i socials per les quals travessa una persona i que impedeixen, greument, el desenvolupament lliure dels seus drets

inherents. En aquest sentit, cal assegurar que qualsevol impediment existent es modifiqui mitjançant l'aplicació d'ajustos raonables i una personalització adequada de cada cas. Per tant, aquest marc legal no només justifica la personalització a l'hora de sol·licitar o rebre prestacions, sinó que exigeix considerar la individualitat de les persones amb discapacitat a l'hora d'atorgar-les. Aquest enfocament garanteix que les prestacions que s'atorguin siguin pertinents, eficaces i respectuoses amb els drets de les persones amb discapacitat, promovent la igualtat i la inclusió a la societat.

La recent reforma de l'article 49 de la Constitució estableix un marc normatiu més inclusiu, reconeixent específicament el dret de les persones amb discapacitat a la plena autonomia personal i a la inclusió social. En aquest sentit, la reforma subratlla que correspon al legislador ordinari regular les proteccions especials necessàries per a l'exercici efectiu d'aquests drets, cosa que implica la vinculació del sistema de seguretat social.

I en la mateixa direcció, la recomanació 18 del renovat Pacte de Toledo (2020) orienta les prestacions del Sistema de Seguretat Social per a les persones amb discapacitat, de manera que promogui l'activació laboral, és a dir, la incorporació al mercat de treball, i la compatibilitat de les prestacions amb l'exercici d'una activitat professional.

Així mateix, cal recordar que la Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids (d'ara endavant, LISMI), tot i estar actualment derogada i substituïda pel Reial decret legislatiu 1/2023, va ser una norma pionera al seu moment, ja que reconeixia els drets individuals de les persones amb discapacitat. La LISMI va introduir mesures de protecció social, com el subsidi de garantia d'ingressos mínims per a aquelles persones amb un grau de discapacitat determinat que no podien accedir a una ocupació adequada i es trobaven en situació de vulnerabilitat econòmica. Aquest subsidi, regulat als articles 14, 15 i 16 de la llei, assegurava un ingrés mínim i compatible amb altres recursos personals. Així, la LISMI va marcar un precedent en la protecció i inclusió de les persones amb discapacitat a l'Estat Espanyol.

En l'actual marc legislatiu, l'article 2 de la Llei General de Drets de les Persones amb Discapacitat i Inclusió Social (d'ara endavant, LGDPD) reforça aquest principi reconeixent el dret a l'accessibilitat universal. Aquest article defineix conceptes clau, com els ajustaments raonables, entesos com les modificacions i adaptacions necessàries per garantir que les persones amb discapacitat puguin exercir els seus drets en igualtat de condicions amb la resta de la ciutadania. Aquest principi és transversal a tota la llei i es concreta en disposicions específiques que exigeixen la personalització de les mesures.

II

Les persones amb discapacitat necessiten més recursos i suports per aconseguir una plena i efectiva inclusió dins la societat. Diferents estudis, com ara la investigació «Tots som tots. Drets i qualitat de vida de les persones amb discapacitat intel·lectual i majors necessitats de suport» realitzada per la Confederació Plena Inclusió, demostren que aquests recursos i suports són imprescindibles per millorar l'estat físic i el benestar emocional de les persones amb discapacitat i poder desenvolupar el seu projecte de vida des d'un punt de vista personal, exercint tots els seus drets.

El reconeixement d'aquests drets està garantit en l'article 28 de la CDPC que, concretament, reconeix el dret de les persones amb discapacitat a poder accedir a un nivell de vida adequat a les seves necessitats, així com la millora contínua de les seves condicions de vida adoptant mesures pertinents per salvaguardar i promoure l'exercici d'aquest dret sense discriminació per motius de discapacitat.

D'altra banda, l'article 41 de la Constitució Espanyola estableix que els poders públics han de mantenir un règim públic de Seguretat Social per a tots els ciutadans que garanteixi l'assistència i les prestacions socials suficients davant de situacions de necessitat.

En un altre estudi realitzat per la Confederació Plena Inclusió i titulat «El sobre-eforç econòmic que la discapacitat intel·lectual o del desenvolupament ocasiona a la família a Espanya» (2014), s'afirma que les famílies en què conviuen persones amb discapacitat afronten un sobrecost anual (sense incloure els costos d'oportunitat), amb una mitjana elevada per al conjunt de les persones.

En el cas de persones amb discapacitat que tenen necessitats extenses de suport, aquesta xifra és de 47.129 €. És evident que el sobreesforç deriva de la necessitat més gran de suport i, per tant, de destinar una despesa més gran.

Com qualsevol persona, les persones amb discapacitat han de poder desenvolupar el seu projecte de vida, gaudint de tots els drets humans i llibertat, amb igualtat d'oportunitats i amb els seus drets reconeguts. Tanmateix, moltes vegades les prestacions que reben les persones amb discapacitat no s'adeqüen a les circumstàncies particulars en què es troben. De fet, hi ha casos en què l'òrgan competent per al seu atorgament només té en compte la finalitat de paliar situacions d'insuficiència econòmica d'ingressos. Sense considerar-se la resta de sobre costos que ha d'assumir una persona amb discapacitat.

Les persones amb discapacitat, i moltes vegades, les seves famílies, assumeixen un sobreesforç econòmic que les situa en un context de clara desigualtat per al desenvolupament lliure de la seva vida i, en determinades circumstàncies, en una posició de risc d'exclusió social.

En aquest context, és primordial establir un nou marc jurídic que garanteixi i impulsi la vida de les persones amb discapacitat, establint un increment quantitatiu de les prestacions econòmiques no contributives amb l'objectiu de garantir l'exercici dels seus drets en igualtat de condicions amb la resta de la ciutadania.

III

Les prestacions no contributives destinades a persones amb discapacitat estan subjectes a creixements mínims, cosa que provoca que la distància entre aquestes prestacions i les pensions mínimes de la Seguretat Social en la seva modalitat contributiva sigui cada vegada més gran. Aquest diferencial econòmic empitjora la capacitat econòmica de les persones que reben aquestes prestacions, atès que no es tenen en compte les seves necessitats individuals, que, en molts casos, són molt més elevades. Per tant, aquest increment hauria de consistir a equiparar la quantia de la prestació no contributiva, com a mínim, al vuitanta per cent del salari mínim interprofessional (SMI), amb l'objectiu de millorar el nivell de vida de les persones amb discapacitat i garantir-ne la plena inclusió social.

A més, és fonamental modificar la regulació de les prestacions no contributives perquè el càlcul de la capacitat econòmica del sol·licitant es basi en la capacitat individual i no en la de la unitat familiar o de convivència. La implementació d'aquesta regulació permet evitar que les persones amb discapacitat experimentin un càstig econòmic per la situació econòmica en què es troba la família; una pràctica que no reflecteix en cap cas la realitat de la seva situació i que limita greument les seves oportunitats d'aconseguir una vida independent i digna.

Aquesta llei s'estructura en un únic article, tres disposicions addicionals i dues disposicions finals.

L'article 1 modifica els articles 363, 364, 365, 366, 367 i 368 del Capítol II, Pensions no contributives del Reial Decret Legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei General de la Seguretat Social.

Així, la modificació de l'article 363, que estableix els criteris per reconèixer les persones beneficiàries, considerant també els membres de la mateixa unitat econòmica, consisteix a eliminar aquests criteris per reservar el dret individual dels beneficiaris. Per aquest motiu i per coherència legislativa, es modifica l'article 368 sobre les obligacions dels beneficiaris. Aquest article estableix l'obligatorietat dels beneficiaris de presentar una declaració dels ingressos de la respectiva unitat econòmica

de què formen part, la qual cosa vulnera el seu dret a una vida independent i a sol·licitar aquesta prestació com un dret individual.

Pel que fa a la modificació de l'article 364, que fa referència a la quantia de la prestació, es modifiquen els criteris per al còmput anual, i es deixen de considerar la resta de membres de la mateixa unitat econòmica del beneficiari a l'hora de calcular la quantia.

La modificació de l'article 365 canvia la denominació de «pensió d'invalidesa» per «pensió d'incapacitat», valorant positivament l'alineació amb els valors promulgats per la CDPD.

Així mateix, i també per una qüestió de coherència legislativa, es modifica l'article 366, que fa referència a la compatibilitat de les pensions.

S'ha considerat modificar l'article 367, que estableix els qualificatius definitoris d'una discapacitat, per establir un llenguatge més inclusiu i no discriminatori, posant un enfocament al deure legal de garantir una vida plena i amb igualtat de drets per a totes les persones.

S'introdueix una disposició addicional primera que inclou la realització de les reformes legals pertinents en el Reial decret 357/1991, pel qual es desenvolupa, en matèria de pensions no contributives, la Llei 26/1990, de 20 de desembre, per la qual s'estableixen prestacions no contributives a la Seguretat Social, i una disposició addicional segona que estableix l'instrument mitjançant el qual una persona es reconeguda amb una discapacitat igual o superior al 65 per cent.

La disposició addicional tercera estableix l'exempció fiscal de la pensió no contributiva d'incapacitat en els mateixos termes i condicions establerts a l'article 7.h de la Llei de l'Impost sobre la renda de les Persones Físiques, per la pensió per fill a càrrec.

Finalment, s'hi introdueixen dues disposicions finals: una disposició final que regula l'entrada en vigor de la norma i una segona disposició final sobre l'habilitació pressupostària.

Article 1. Modificació dels articles 363, 364, 365, 366, 367 i 368 del Reial decret legislatiu 8/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei general de la Seguretat Social

1. Es modifica l'article 363 que queda redactat de la manera següent:

«Article 363. Beneficiaris

1. Tenen dret a la pensió d'incapacitat no contributiva les persones que compleixin els requisits següents:

a) Tenir més de divuit anys i menys de l'edat mínima que s'exigeixi en cada moment per poder gaudir del dret a percebre pensió de jubilació.

b) Residir legalment en territori espanyol i haver-ho fet durant cinc anys, dels quals dos han de ser immediatament anteriors a la data de sol·licitud de la pensió.

c) Estar afectades per una discapacitat o malaltia crònica, en un grau igual o superior al 65 per cent.

d) No tenir rendes o ingressos suficients. Es considera que es disposa de rendes o ingressos insuficients si la suma, en còmput anual, és inferior a l'import, també en còmput anual, de la prestació a què fa referència l'apartat 1 de l'article següent.

2. A l'efecte del que estableixen els apartats anteriors, es consideren ingressos o rendes computables, qualssevol béns i drets, derivats tant del treball com del capital, així com els de naturalesa prestacional.

No obstant això, no es computen els rendiments obtinguts per l'exercici d'activitats artístiques a què fa referència l'article 249 quarter, mentre no excedeixin l'import del salari mínim interprofessional en còmput anual. Els rendiments que excedeixin aquesta quantia es prendran en compte als efectes de la consideració de les rendes o ingressos anuals a què es refereix l'article 364.2

Quan el sol·licitant disposi de béns mobles o immobles, se'n tindran en compte els rendiments efectius. Si no hi ha rendiments efectius, es valoraran segons les normes establertes per a l'impost sobre la renda de persones físiques, amb l'excepció, en tot cas, de l'habitatge habitualment ocupat pel beneficiari. Tampoc no es computaran les assignacions periòdiques per fill a càrrec.

3. Les rendes o els ingressos propis computables, la residència en territori espanyol i el grau de discapacitat o de malaltia crònica condicionen tant el dret a pensió com la conservació d'aquesta i, si s'escau, la quantia d'aquella.»

2. Es modifica l'article 364 que queda redactat de la manera següent:

«Article 364. Quantia de la pensió

1. La quantia de la pensió d'incapacitat no contributiva s'ha de fixar, en el seu import anual, a la corresponent llei de pressupostos generals de l'Estat.

Cadascuna de les pensions està determinada en funció de les regles següents:

El càlcul de la quantia de les pensions no contributives (PNC) es realitzarà en un còmput anual, establint únicament la compatibilitat d'aquesta prestació amb altres rendes o ingressos anuals de què disposi la persona sol·licitant i beneficiària.

L'import anual de la pensió no contributiva serà fixat d'acord amb els criteris de l'article anterior i ajustat proporcionalment, garantint que la quantia resultant no sigui inferior a un 80 per 100 del salari mínim interprofessional (SMI) vigent, garantit en 14 pagues anuals.

La quantia de la pensió no contributiva es calcula exclusivament en funció dels ingressos que percebi la persona amb dret a prestació. En cap cas es prendrà en consideració per al càlcul de la prestació els ingressos o les propietats de familiars de la persona beneficiària o de les persones que hi convisin.

Les actualitzacions de la pensió no contributiva es realitzaran automàticament en funció de les modificacions del salari mínim interprofessional que es determini anualment, garantint-ne l'aplicació proporcional sobre la quantia de la pensió.

2. Les quanties resultants calculades en còmput anual són compatibles amb les rendes o els ingressos anuals de què disposi, si s'escau, el beneficiari, sempre que aquests no excedeixin el 60 per cent de l'import, en còmput anual, de la pensió no contributiva.

3. Les persones que compleixin els requisits de l'article anterior i estiguin afectades per una discapacitat o malaltia crònica en un grau igual o superior al 75 per cent i que, com a conseqüència de pèrdues anatòmiques o funcionals, necessitin el concurs d'una altra persona per dur a terme els actes més essencials de la vida, com ara vestir-se, desplaçar-se, menjar o anàlegs, tindran dret a un complement equivalent al 50 per cent de l'import de la pensió a què fa referència el primer paràgraf de l'apartat 1.»

3. Es modifica l'article 365 que queda redactat de la manera següent:

«Article 365. Efectes econòmics de les pensions

Els efectes econòmics del reconeixement del dret a les pensions d'incapacitat no contributiva es produeixen a partir del dia primer del mes següent a aquell en què es presenti la sol·licitud.»

4. Es modifica l'article 366 que queda redactat de la manera següent:

«Article 366. Compatibilitat de les pensions

Les pensions d'incapacitat en la modalitat no contributiva no impediran l'exercici de les activitats, lucratives o no, compatibles amb l'estat de discapacitat, i que no representin cap canvi en la capacitat de treball. En el cas de persones que amb anterioritat a l'inici d'una activitat lucrativa percebin una pensió per discapacitat en la seva modalitat no contributiva, durant els deu anys següents a l'inici de l'activitat, la suma de la quantia de la pensió no contributiva i dels ingressos obtinguts per l'activitat desenvolupada no pot ser superior, en còmput anual, a l'import, també en

còmput anual, d'una vegada i mitja l'import de la pensió no contributiva excloses les pagues extraordinàries. En cas que excedeixi aquesta quantia, es minora l'import de la pensió en la quantia que sigui necessària per no sobrepassar aquest límit. Aquesta reducció no afecta el complement previst a l'article 364.3.»

5. Es modifica l'article 367 que queda redactat de la manera següent:

«Article 367. Qualificació

1. El grau de discapacitat o de la malaltia crònica patida, a efectes del reconeixement de la pensió d'incapacitat no contributiva, es determina mitjançant l'aplicació d'un barem, aprovat pel Govern, en què han de ser objecte de valoració tant els factors de caràcter físic, sensorial, mental, intel·lectual, conductual o cognitiu de la persona presumptament amb discapacitat com els factors ambientals i socials concurrents.

2. Així mateix, la situació de dependència i la necessitat del concurs d'una tercera persona a què fa referència l'article 364.3 s'ha de determinar mitjançant l'aplicació d'un barem que ha d'aprovar el Govern.

3. Les pensions d'incapacitat passaran a denominar-se pensions de jubilació quan els seus beneficiaris compleixin l'edat mínima que s'exigeixi a cada moment per poder gaudir del dret a percebre pensió de jubilació. La nova denominació no implica cap modificació respecte de les condicions de la prestació que estiguin percebent.»

6. Es modifica l'article 368 que queda redactat de la manera següent:

«Article 368. Obligacions dels beneficiaris

Els perceptors de les pensions d'incapacitat no contributiva estan obligats a comunicar a l'entitat que els abona la prestació qualsevol variació de la situació, l'estat civil, la residència i totes les que poden tenir incidència en la conservació o la quantia.

En tot cas, el beneficiari haurà de presentar, durant el primer trimestre de cada any, una declaració dels ingressos personals, referida a l'any immediat precedent.»

Disposicions addicionals

Disposició addicional primera. Aplicabilitat

En aquesta llei s'afegeix el mandat de realitzar, en el termini màxim d'un any des de la seva promulgació, les reformes legals necessàries al Reial decret 357/1991, en relació amb la Llei 26/1990, de 20 de desembre i als textos legals pertinents que regulin aquest tipus de prestació no contributiva per garantir l'adequació de les pensions.

Disposició addicional segona. Assimilació a un grau de discapacitat igual o superior al 65% per resolució judicial

A efectes de l'aplicació d'aquesta llei, sense perjudici de poder acreditar-se el grau de discapacitat, en grau igual o superior al 65%, mitjançant el certificat emès per l'Institut de Majors i Serveis Socials o per l'òrgan competent de la comunitat autònoma, s'entendrà que estan afectades per una discapacitat, en un grau igual o superior al 65%, aquelles persones per les que, a través de qualsevol dels mecanismes reconeguts en la Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, tingui reconeguda una o diverses mesures de representació.

Disposició addicional tercera. Exempció fiscal de la pensió no contributiva d'incapacitat

Es declara exempta de tributació la renda obtinguda per la pensió no contributiva d'incapacitat, en els mateixos termes i condicions establerts a l'article 7.h de la Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques, per a pensió per fill a càrrec.

Disposicions finals

Disposició final primera. Habilitació pressupostària

El Govern de l'Estat, mitjançant el Ministeri competent en matèria de pressupostos, habilitarà les partides pressupostàries necessàries per a l'aplicació i el desenvolupament dels articles modificats en aquesta norma, d'acord amb la legislació vigent en matèria de despesa pública i d'acord amb els pressupostos generals de l'Estat.

Disposició final segona. Entrada en vigor

Aquesta norma entra en vigor al cap de sis mesos de la seva publicació al *Butlletí Oficial de l'Estat* (BOE).

Palau del Parlament, 10 d'abril de 2025

Ester Capella i Farré, portaveu; Carles Campuzano i Canadés, diputat, GP ERC

3.30. Altres tramitacions

3.30.04. Procediments relatius als informes del Síndic de Greuges

Informe del Síndic de Greuges titulat *La universalització del lleure educatiu a Catalunya*

360-00008/15

PRESENTACIÓ: INSTITUCIÓ DEL SÍNDIC DE GREUGES

Es pren nota de l'Informe (reg. 33828).

Acord: Mesa del Parlament, 15.04.2025.

Al president del Parlament

Molt Honorable senyor,

Em plau lliurar-vos l'informe **La Universalització del Lleure Educatiu a Catalunya**.

Aquest informe n'actualitza un d'anterior de l'any 2014 que feia una anàlisi de les principals mancances que afecten l'àmbit del lleure educatiu, i formula noves recomanacions al Govern perquè siguin tingudes en compte.

El text conclou que des d'aleshores hi ha hagut avenços, però el caràcter sectorial de les millores no ha permès fer un salt qualitat substancial en la consolidació de la promoció d'aquest àmbit.

Donat el contingut de l'informe, us traslladem el nostre interès en què el debat parlamentari del mateix, previst en l'art. 65 de la Llei 24/2009, del Síndic de Greuges, es dugui a terme a la Comissió del Síndic del Parlament.

Tot esperant que l'informe motivï el treball de la Cambra, us saludo cordialment,

Barcelona, 8 d'abril de 2025

Esther Giménez-Salinas i Colomer, síndica de Greuges

N. de la r.: La documentació esmentada pot ésser consultada a l'Arxiu del Parlament i en l'edició electrònica d'aquest BOPC.
